

والدین از راهکارهای نهج البلاغه برای تربیت کودک غافل نباشند

یک مدرس دانشگاه و پژوهشگر نهج البلاغه معتقد است که اغلب خانواده‌ها و کارشناسان علم روانشناسی از منابع پربرار و غنی دینی غافل هستند؛ چراکه در بطن متونی همچون نهج البلاغه نکات و روش‌های تربیتی کودکان وجود دارد که باید به آن توجه شود.

یک مدرس دانشگاه و پژوهشگر نهج البلاغه معتقد است که اغلب خانواده‌ها و کارشناسان علم روانشناسی از منابع پربرار و غنی دینی غافل هستند؛ چراکه در بطن متونی همچون نهج البلاغه نکات و روش‌های تربیتی کودکان وجود دارد که باید به آن توجه شود.

حبیب الله صابری نسب، مدرس دانشگاه و پژوهشگر نهج البلاغه، در گفت و گو با ایکننا از استان مرکزی، با اشاره به نزدیک شدن هفته کودک و ضرورت توجه به این قشر مهم و اثرگذار جامعه، گفت: برای تربیت کودک روش‌ها و الگوهای متفاوتی وجود دارد، اما آنچه در قرآن و نهج البلاغه شریف ذکر شده است، همه شیوه‌ها را در برمی‌گیرد.

وی تربیت کودک را یکی از مهم‌ترین دغدغه‌های والدین دانست و اضافه کرد: در دنیای امروز، والدین قبل از تولد فرزند دغدغه تربیت و حفظ او از آسیب‌ها و معضلات اجتماعی را دارند و گاه تعدادی از خانواده‌ها با این دلایل از فرزندآوری صرف نظر کرده و خود را از لذت پدر و مادر شدن محروم می‌کنند. در کنار این والدین، هستند والدین دیگری که برای تربیت در خوش‌بینانه‌ترین حالت از روانشناسان کمک می‌گیرند.

صابری نسب با اشاره به اینکه اغلب خانواده‌ها و کارشناسان علم روانشناسی از منابع غنی دینی که در دسترس قرار دارد غافل هستند و از کنار آن با بی‌تفاوتی عبور می‌کنند، اظهار کرد: بدون تردید ورود مضامین دینی در بطن خانواده دارای نتیجه‌ای مشخص است و نمی‌توان نتیجه را روی اما و اگرها مبهم دانست، چراکه دستورالعمل‌های ارائه شده از سوی ائمه اطهار(ع) الهی بوده و در مسیر الهی خطا و لغزش وجود ندارد. ضرورت آشنایی مربیان مهدهای کودک با مضامین دینی

وی با بیان اینکه نهج البلاغه سرشار از نکات نغز و محتوای ناب و خالص الهی است، اضافه کرد: در این کتاب که به عنوان برادر قرآن معروف است در محورهای مختلف دستورالعمل‌های متناسب با همان محور بیان شده و ضروری است مربیان مدارس و مهدهای کودک با مضامین دینی، قرآنی و الهی بیش از پیش آشنا باشند. بدون تردید تأسی به کلام مولا علی(ع) بهترین مسیر برای تحقق اهداف است و می‌تواند مناسب‌ترین منبع برای تربیت‌کننده و تربیت‌شونده باشد.

صابری نسب به نامه حضرت علی(ع) به امام حسن(ع) معروف به نامه ۳۱ نهج البلاغه اشاره کرد و ادامه داد: تربیت فرزند کار راحتی نیست و با وجود هجمه‌های وارده از سوی دشمن این امر خطیر برای والدین سنگین‌تر از قبل نیز شده است. در این نامه پرمتنوع، نکات جالب و درخور توجه‌ای قرار دارد که جا دارد پژوهشگران، نویسندگان، شعرا و ... هر یک در حیطه تخصص خود در راستای تبیین نکات با جدیت و دانش بیشتر قدم بردارند.

وی محبت و بروز احساسات عاطفی را رمز موفقیت در تربیت عنوان و با اشاره به اینکه روش محبت کردن نیز مهم است که والدین باید بیاموزند، تصریح کرد: محبت فقط برآورده کردن مایحتاج روزمره کودکان نیست، گاه والدین به خیال خود فکر می‌کنند تهیه خوراک، پوشاک و هر آنچه کودک طلب کند محبت محسوب می‌شود، اما باید دقت کرد در کنار آن محبت روحی، روانی، دینی و معنوی نیز بسیار حائز اهمیت است که گاه کمتر به آن توجه می‌شود.

صابری نسب به حکمت ۳۹۹ نهج البلاغه: «إِنَّ لِلْوَالِدِ عَلَى الْوَالِدِ حَقًّا، وَإِنَّ لِلْوَالِدِ عَلَى الْوَالِدِ حَقًّا؛ فَحَقُّ الْوَالِدِ عَلَى الْوَالِدِ أَنْ يُطِيعَهُ فِي كُلِّ شَيْءٍ إِلَّا فِي مَعْصِيَةِ اللَّهِ سُبْحَانَهُ؛ وَحَقُّ الْوَالِدِ عَلَى الْوَالِدِ أَنْ يُحَسِّنَ اسْمَهُ وَ يُحَسِّنَ أَدَبَهُ وَ يُعَلِّمَهُ الْقُرْآنَ، فَزَنْدِ رَأْيَ الْوَالِدِ حَقٌّ عَلَى الْوَالِدِ حَقٌّ» اشاره کرد و افزود: خداوند سبوح و حق فرزند بر پدر این است، که برای او نامی نیکو برگزیند، نیکو ادبش کند و قرآنش بیاموزد» استناد کرد و افزود: آموختن قرآن یکی از مهم‌ترین ضروریات است که باید خانواده‌ها نسبت به آن اهتمام ویژه داشته باشند، اما متأسفانه با وجود اینکه بارها و بارها در مورد علل عدم این اهتمام در برنامه‌ها، نشست‌ها و مصاحبه‌های مختلف صحبت شده است، اقبالی از سوی خانواده‌ها احساس نمی‌شود.

نویسندگان با دانش بیشتر به محتوای نهج البلاغه بپردازند

این مدرس دانشگاه توجه به ایجاد رابطه عاطفی قوی بین والدین و فرزندان را از جمله نکات مهم در تربیت کودک دانست و اضافه کرد: متأسفانه امروز با گسترش فضای مجازی کودکان فشر فراموش شده جامعه هستند و به تربیت عاطفی آنان توجه کافی نمی شود. برخی از والدین بیشتر وقت خود را صرف فضای مجازی کرده و از آسیب های روحی که به فرزندان وارد می شود بی اطلاع یا کم اطلاع هستند. در نامه ۳۱ نهج البلاغه قبل از شروع هر نوع توصیه یا تذکری شاهد عبارات عاطفی همچون: «تو پاره تن من، بلکه بیشتر از آنی» هستیم. پس از آن حضرت فرزند خود را به خدادوستی و پیشه کردن تقوای الهی سفارش می کند، اما باید دید والدین امروز به چه میزان نگران و دغدغه عملی کردن دستورات الهی را دارند؟

وی به حدیثی از مولا علی(ع) که فرمودند: «ما تَحَلَّ وَآلِدٌ وَآلِدَةٌ أَفْضَلُ مِنْ أَدَبٍ حَسَنٍ، هیچ پدری به فرزندش، موهبتی مانند تربیت نیکو نبخشیده است» (مستدرک الوسائل، ج ۲، ص ۶۲۵) اشاره کرد و ادامه داد: امروزه نسبت به دهه های قبل ابزار تربیتی از تنوع و گستردگی ویژه برخوردارست. امروز مبنای دینی، تربیتی و قرآنی می تواند در قالب های مختلف به کودک آموزش داده شود، اما متأسفانه بازهم شاهدیم با وجود اقدامات خوبی که صورت گرفت است، از این امر نیز عقب هستیم و بهره مندی و کافی لازم صورت نمی گیرد.

این پژوهشگر نهج البلاغه در پایان به فرازی از حکمت ۳۵۹: «أَيُّهَا النَّاسُ تَوَلَّوْا مِنْ أَنْفُسِكُمْ تَأْدِيبَهَا، وَاعْدِلُوا بِهَا عَنْ صَرَوَةِ عَادَاتِهَا، ای مردم، خودتان عهده دار تربیت نفس خویش باشید و نفس را از کشیده شدن به طرف هوس ها و عادت ناروا بازدارید» استناد کرد و افزود: این حکمت معنی خودسازی می دهد و بسیار ضروری است کودکان با خودسازی آشنا شوند؛ چراکه آشنایی آنان با مؤلفه ها و شاخصه های خودسازی آنان را در برابر آسیب های بسیار بیمه می کند.